

Semester II

COURSE CODE	COURSE	SUBJECT TITLE	CREDITS	Marks
COMB1201T	Major	Financial Accounting –II	4	100
COMB1202T		Business Law-II	4	100
COMB1203T	Minor	Macro Economics	4	100
COMB1204T	Ability Enhancement	English	2	50
COMB1205T to COMB1206T	Skill Enhancement	Any one from Common Pool	2	50
COMB1207T to COMB1210T	Inter Disciplinary	Any one from Common Pool	2	50
DAPB1201T	Value Added	Drug Abuse: Problem, Management And Prevention	2	50
COMB1211T	Compulsory	Punjabi (Compulsory) OR	4	100
COMB1212T	Compulsory	Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)	4	100

B.COM 2nd SEMESTER

(2024-2025)

B.COM. IInd semester

COMB1201T: FINANCIAL ACCOUNTING-II

Time allowed: 3 hours	Max Marks: 100
Periods per week: 6	External assessment: 70
Pass Marks: 35%	Internal Assessment: 30
	Credit: 4

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT - I

Accounting for Hire Purchase Transactions: Journal entries and ledger accounts in the books of Hire Vendors and Hire Purchasers for large value items including default and repossession, stock and debtors' system. **Consignment Accounts:** Accounting treatment including journal and ledger in the books of consignor and consignee. **Joint Ventures:** Methods of maintaining Joint Venture accounts.

UNIT - II

Branch Accounting: Dependent and Independent Branches (including foreign branches).
Departmental Accounting: Meaning, Advantages, Apportionment of Expenses, Inter Departmental Transfers and Provision for Unrealized Profit. **E-Accounting:** Its meaning, Features, Advantages and disadvantages of Manual Accounting versus Computerized Accounting, Financial Accounting Package - Tally. ERP 9.0. Introduction of Tally. ERP 9.0, Phases of Implementation, configuring Tally, Accounts Management (using TALLY.ERP 9.0 Software Package): Accounts Masters including creating and altering vouchers, Accounts Transactions and preparing and printing Trial Balance and Final Accounts.

Note: Assignments must be based on case studies/actual practices related to various topics.

Books Recommended:

1. M.C. Shukla & T.S. Grewal: **Advanced Accounts**
2. R.L. Gupta: **Advanced Accounts**
3. S.N. Maheswari: **Advanced Accounting**
4. V.P. Sharma & Others: **Advanced Accounting**
5. A.K. Dhir: **Advanced Accounting**
6. [Harsimran Kaur & Aeimanpreet Singh S.S. Bhatia, Vikram Gupta](#)- Accounting using Tally ERP 9

(2024-2025)

B.COM. IInd semester

COMB1202T: BUSINESS LAW-II

Time allowed: 3 hours Periods per week: 6 Pass Marks: 35%	Max Marks: 100 External assessment: 70 Internal Assessment: 30 Credit: 4
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT - I

Negotiable Instrument Act (1881) & amendments: Definition of negotiable instruments, Features; Promissory Note; Bill of Exchange and Cheque; Holder and Holder in Due Course; Crossing of a cheque, Types of Crossing; Negotiation; Dishonour and discharge of negotiable instrument.

The Consumer Protection Act, 1986 & amendments: Salient features, Grievance redressal machinery. Act Recent changes in Consumer Protection Act.

UNIT - II

The Patent Act (1970) & amendments: Introduction, Definitions, Kinds of Patents, Exclusive Marketing rights, Filing and Examination of Application, Term of Patent, Right of Patentee, Restoration of Lapse Patent, Surrender, Revocation and Infringement of Patent, Regulatory Authorities and Penalties.

The Factories Act, 1948 & amendments: Objects and Definitions, Provisions Regarding Health, Safety and Welfare of Workers, Working Hours of Adults, Additional Provisions Regulating Employment of Women in a Factory, Employment of Young Persons and Children, Penalties and Procedures.

The Information Technology Act (2008) & amendments: Objectives, Regulatory Authorities and Penalties, Fraud Prevention.

The Right to Information Act (2005) & amendments: Definitions, Right to Information and Obligations of Public Authorities, The Central and State Information Commission, Powers and Functions of the Information Commissions, Appeal and Penalties.

Books Recommended:

1. Singh, Avtar: **The Principles of Mercantile Law**
2. Kuchhal, M.C.: **Business Law**
3. Kapoor, N.D.: **Business Laws**
4. Chandra, P.R.: **Business Law, Galgotia, New Delhi**
5. Sharma, V.K.: **Business Law**
6. Bassett: **Computerized Accounting**
7. Respective Bare Acts

(2024-2025)

B.COM. IInd semester

COMB1203T: MACRO ECONOMICS

Time allowed: 3 hours Periods per week: 6 Pass Marks: 35%	Max Marks: 100 External assessment: 70 Internal Assessment: 30 Credit: 4
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT - I

Introduction to Macro Economics and its importance, National Income: Concepts, Methods and problems of measurement particularly in underdeveloped countries. Classical theory of Employment and Say's Law of Market, Keynesian Theory of Income, Output and Employment.

UNIT - II

Consumption function: Average and marginal propensity to consume, psychological law of consumption. Multiplier: Concept, Operation and Limitations; Investment Function: Concept, Operation and Limitations and Marginal Efficiency of Capital; Inflation: Meaning, Types, Causes & Effects. Trade cycles: Meaning & phases. Impact of Trade cycles on Economy.

Suggested Readings:

1. M.L. Seth: **Principles of Economics**
2. Stonier and Hague: **A Text Book of Economics**
3. M.L. Jhingan: **Advanced economic theory: micro and macro economics**

(2024-2025)

B.COM. 2nd semester

COMB1204T: ENGLISH

Time allowed: 3 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 Credit: 2
--	--

COURSE CONTENT AND TESTING

Texts Prescribed (Literary):

- A Thing of Beauty - S. Jaga Disan
- Selection from English Poetry - V. Saraswathi

The following poems are not to be studied:

- Henry VIII
- The Affliction of Margaret

Testing

Q1.

- a) One essay type question with an internal alternative on theme or summary (4 marks)
- b) Five short answer questions to be attempted out of the given eight from the prescribed text in about 30 words each. (5 marks)

Q2. Report Writing

The student may be asked to write a report on any of the following with an internal alternative:

- a) Current trends
- b) Event
- c) Business Reports (4 marks)

Q3. Acquiring Business Skills

The following topics are to be covered:

- a) Leadership
- b) Time Management
- c) Goal Oriented Tasks
- d) Stress Busters
- e) Risk Initiative
- f) Setting New Benchmarks

The student should be asked to attempt any one of the given three topics. (4 marks)

Q4. Language Usage

- a) Use of tenses
- b) Use of verbs
- c) Use of relative clauses and connectives
- d) Use of articles
- e) Use of Preposition and Conjunction

The students should be asked to attempt two sentences in each part from the given four sentences, (10 marks)

2. Words commonly mis-spelt

- The students should be asked to correct any four incorrect words from the given seven words. (4 marks)

3. Proverbs

- The student may be asked to complete any four proverbs from the given seven. (4 marks)

(2024-2025)

B.COM. 2nd semester

COMB1205T: E-COMMERCE

Time allowed: 3 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 (Based on website visit report of Companies) Credit: 2
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 mark each, which will cover the entire syllabus.

UNIT-I

Internet and Commerce: Business operations; E-commerce practices vs. traditional business practices; Concepts b2b, b2c, c2c, b2g, g2b, g2c; Benefits of e-commerce to organization, consumers and society; Limitation of e-commerce. Applications in b2c: Consumers shopping procedure in the internet.

UNIT-II

Application in b2b: Applications of b2b; Key technologies for b2b; Architectural models of b2b; Characteristics of the supplier-oriented market place; buyer-oriented market place and intermediary-oriented market place. Applications in Governments: EDI in Government; E-governance; E-governance applications of the internet; Concept of Governance to business, business-to-government and citizen to Governance; E-governance models; Private sector interface in e-governance.

Suggested Readings:

1. Bharti Baskar: Electronic Commerce, McGraw Hill
2. K. K. Bajaj & Debjani Nag: E-Commerce, McGraw Hill
3. Sushila Madan: E-Commerce, Taxmann
4. Ravi Kala Kota: Frontiers of E-Commerce

COMB1206T: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੁਨਰ
(SEE) ਗਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ

ਕਿੱਤਾ ਮੁਖੀ ਕੋਰਸ-2 (VC2)

ਪੇਪਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ

ਸਮੇਸਟਰ-2

ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ: PBIBCOMVC1201-T

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ: 15 ਅੰਕ

ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 35 ਅੰਕ

ਸਮਾਂ : 1:30 ਘੰਟੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 18

ਕੁੱਲ 02 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਭਾਗ-ੳ

ੳ-1. ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤਰ

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ੳ-2 ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ: ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ

ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ

ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ

6x2 = 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ਅ

ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਣ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

1.) ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

2.) ਸ. ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤਾਤਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

6x2=12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ

31

11x1=22 ਅੰਕ

UG programme B.Com. Honours (Without Research)

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਭਾਗ ਓ (1) ਓ (2) ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰ ਉਪ ਭਾਗ ਚੋਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) $6 \times 2 = 12$ ਅੰਕ
4. ਭਾਗ ਅ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ 'ਚੋਂ ਚਾਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) $6 \times 2 = 12$ ਅੰਕ
5. ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ $11 \times 1 = 11$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

(2024-2025)

B.COM. IInd semester

COMB1207T: BUSINESS STATISTICS

Time allowed: 3 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 Credit: 2
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 mark each, which will cover the entire syllabus.

UNIT-I

Introduction to Statistics: Definition, Importance and Limitations, Functions and scope. Measures of Central Tendency: Mean, Median, Mode. Measures of dispersion: Range, Quartile deviation, Mean deviation and Standard deviation. Analysis of Time Series: Causes of variations in time series multiplicative models; Determination of trends, moving averages method and method of least squares (including linear, second degree, parabolic and exponential trends).

UNIT-II

Index numbers: Need, definition and limitations of Index numbers – simple and weighted index numbers – Laspyer's, Paasche's and Fisher Index numbers, Criterion of ideal index numbers, problems involved in the construction of index numbers. Correlation: Meaning, types and measurement of correlation (Karl Pearson's methods and Spearman's rank correlation), Application of Correlation. Regression: Meaning, Regression Equation of X on Y and Yon X, Application of Regression.

Suggested Readings:

1. R.P. Hooda: **Statistics for Business and Economics**
2. S.P. Gupta: **Statistical Methods**
3. S.C. Gupta and V.K. Kapoor: **Fundamentals of Applied Statistics**

(2024-25)

B.COM. IInd Semester

COMB1208T: Management Principles

Time Allowed: 3 hours Periods per Week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External Assessment: 35 Internal Assessment: 15 Credit: 2
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consisting of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units, and candidates are required to attempt two questions each from Section A and B. Each question in Section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 1 mark each, which will cover the entire syllabus.

UNIT I

Introduction: This unit provides a comprehensive overview of management, exploring its fundamental concepts, nature, processes, and significance. It covers the essential functions of management, including planning, organizing, and staffing. The planning section delves into the concept, process, and types of planning, with a focus on decision making as a crucial aspect of management by objectives. The organizing section examines the concept, nature, process, and significance of organizing, along with the dynamics of authority and responsibility relationships. Additionally, the staffing section discusses the nature, scope, and process of staffing, emphasizing its importance in the management framework.

UNIT II

Motivation: This unit explores various motivation theories, including those by Maslow, Herzberg, and McGregor, providing insights into the concept and theories of motivation. The leadership section addresses the concept of leadership, different leadership styles, and various leadership theories. Effective communication is highlighted as a key component of leadership, examining its nature, processes, networks, and barriers. The unit also covers the nature and importance of controlling, detailing areas of control and the control process. Finally, it addresses the concept, nature, and process of planned change, emphasizing the significance of managing change effectively within an organization.

Suggested Readings:

1. Koontz, O'Donnell: Management
2. LM Prasad: Principles & Practices of Management
3. Terry and Franklin: Fundamentals of Management
4. Groff and Jones: Knowledge Management in Business
5. CP Mahajan: Principles and Techniques of Business

6. Rolph Lewis: Time Management

(2024-25)

B. Com IInd Semester

COMB1209T: Principles and Practices of Management

Time allowed: 3 hours	Max Marks: 50
Periods per week: 3	External assessment: 35
Pass Marks: 35%	Internal Assessment: 15
	Credit: 2

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT - I

Introduction: Concept, nature, process and significance of management; An overview of functions of Management. Planning: Concept, process and types; Decision making: Concept and process. Organising: Concept, nature, process and significance. Staffing: Nature, Scope and Process. Motivation: Concept, Need & Theories. Leadership: Concept and leadership styles.

UNIT - II

Span of Management, Centralization and de-centralization of Delegation. Management by objectives: Management by exception; Styles of Management: (American, Japanese & Indian). Organisational Change: Introduction, Resistance to change, behavioural reactions to change. Strategic Management: Meaning, definition, scope of dimensions. Social Responsibilities: Meaning, Definition, features, scope, social responsibility of a manager.

Suggested Readings:

1. Koontz O' Donnel: Management
2. LM Prasad: Principles & Practices of Management
3. Terry and Franklin: Fundamentals of Management
4. Groff and Jones: Knowledge Management in Business
5. CP Mahajan: Principles and Techniques of Business
6. Rolph Lewis: Time Management

Course Code:
COMBI210T

ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕੋਰਸ-2 (IDC2/MDC2)

ਪੇਪਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸਮੇਸਟਰ 2

ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ: PBIBCOMMDC1201-T

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 18

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ: 15 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ 02 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 35 ਅੰਕ

ਸਮਾਂ : 1:30 ਘੰਟੇ

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਭਾਗ - ਓ

ਓ-1: ਸੂਫੀ ਮੱਤ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਓ-2: ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਕਿਤਾ 6x2=12

ਅੰਕ

ਭਾਗ - ਅ

ਅ-1. ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ (ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ)

ਅ-2. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ, (ਸੰਪਾ.) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ (ਡਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ 6x2=12

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਲੇਬਸ ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ। 11x1=11 ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ / ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ ਭਾਗ ਦੇ ਦੋ ਉਪ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ 6x2=12 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

- (2) ਅ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ $6 \times 2 = 12$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- (3) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ $11 \times 1 = 11$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।
- (4) ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- (5) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਨਿਕਟ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- (6) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ

- (1) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਉਬਰਾ ਦੀਵਾਨਾ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ : ਰਚਨਾ, ਨਿਰੀਖਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- (2) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ, ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- (3) ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- (4) ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ, ਸੱਯਦ ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- (5) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ।
- (6) ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹ ਸਿਕੰਦਰ, ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਦੇਹੜਾ (ਇਕ ਖੋਜ), ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- (7) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- (8) ਲਾਜਵੰਤੀ ਰਾਮਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵੀ
- (9) ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਚਨਾਵਲੀ, ਸੰਪ. ਡਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

FOR ALL SEMESTER- II

DRUG ABUSE : PROBLEM, MANAGEMENT AND PREVENTION
(Subject Code: BDRUG-102)

Max Marks: 35
Internal Assessment: 15
Total Marks: 50

Total Lectures: 24
Pass: 40%
Lectures per week 03
Credits: 02

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER SETTERS

The question paper will consist of three sections A, B and C. Each of sections A and B will have four questions from the respective sections of the syllabus. Each question shall carry 5 marks. Section C will consist of 15 short answer type of 1 mark each.

INSTRUCTION FOR THE CANDIDATES

Candidates are required to attempt any two questions from section A and any two questions from section B. Section C is compulsory.

SECTION A

UNIT: 1 – Problem of Drug Abuse: Concept and Overview; Types of Drug Often Abused

(a) Concept and Overview

What are drugs and what constitutes Drug Abuse?

Prevalence of menace of Drug Abuse

How drug Abuse is different from Drug Dependence and Drug Addiction?

Physical and psychological dependence- concepts of drug tolerance

(b) Introduction to drugs of abuse: Short-Term, Long-term effects & withdrawal symptoms

Stimulants: Amphetamines, Cocaine, Nicotine

Depressants: Alcohol, Barbiturates- Nembutal, Seconal, Phenobarbital Benzodiazepines

-Diazepam, Alprazolam, Flunitrazepam

Narcotics: Opium, morphine, heroin

Hallucinogens: Cannabis & derivatives (marijuana, hashish, hash oil)

Steroids

Inhalants

08hrs.

UNIT: II – Nature of the Problem

Vulnerable Age Groups

M Singh

Alha

Narain Kumar

Signs and symptoms of Drug Abuse

- (a) – Physical indicators
- (b) – Academic indicators
- (c) – Behavioural and Psychological indicators

04hrs.

SECTION B

UNIT: III – Causes and Consequences of Drug Abuse

(a) **Causes**

Physiological

Physiological

Sociological

(b) **Consequences of Drug Abuse**

For individuals

For families

For society & Nation

06hrs.

Unit: IV – Management & Prevention of Drug Abuse

Management of Drug Abuse

Prevention of Drug Abuse

Role of Family, School, Media, Legislation & Deaddiction Centers.

06hrs.

Suggested readings

1. Kappor. T. (1985) Drug Epidemic among Indian Youth, New Delhi: Mittal Pub
2. Modi, Ishwar and Modi, Shalini (1997) Drugs: Addiction and Prevention, Jaipur: Rawat Publication.
3. Ahuja, Ram, (2003), Social Problems in India, Rawat Publications: Jaipur
4. 2003 National House hold Survey of Alcohol and Drug Abuse, New Delhi, Clinical Epidemiological Unit, All India Institute of Medical Sciences, 2004.
5. Wold Drug Report 2011, United Nations Office of Drug and Crime.
6. Wold Drug Report 2010, United nations Office of Drug and Crime.
7. Extent, Pattern and Trend of Drug Use in India, Ministry of Social Justice and Empowerment, Government of India, 2004.
8. The Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985, (New Delhi: Universal, 2012)

Pedagogy of the Course Work:

The pedagogy of the course work will consist of the following:

70% lectures (including expert lectures).

30% assignments, discussion and seminars and class tests.

Note: A visit to drug de-addiction centre could also be undertaken.

M Singh

*Alka
Nannat par*

COMB1211T : PUNJABI (COMPULSORY)

Time allowed : 3 hours
Periods per week : 6
Pass Marks : 35%

Max Marks : 100
External assessment : 70
Internal Assessment: 30
Credit : 4

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ:

ਭਾਗ- ਓ: ਵਾਰਤਕ ਵਿਵੇਕ (ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਡਾ: ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

12+12= 24 ਅੰਕ

ਭਾਗ ਅ-1 ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟ: ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਆਯੋਜਨ, ਵਪਾਰ-ਮੇਲੇ, ਇਕੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟ

12 ਅੰਕ

ਅ-2 ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ-ਲੇਖਣੀ: (i) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ (ਬਲੋਗ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਔਟਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ।

04 ਅੰਕ

(ii) ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ।

04ਅੰਕ

(iii) ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (100 ਦੇ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦ): ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ

04 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

22 ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚੋਂ: (i) ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ/ਸਾਰ ਜਾਂ ਪਾਠਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

12 ਅੰਕ

(ii) ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

(ਪੰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ)

2x6=12 ਅੰਕ

4. ਭਾਗ ਅ-1 ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਆਯੋਜਨ, ਵਪਾਰ-ਮੇਲੇ, ਇਕੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) 12 ਅੰਕ

5. ਭਾਗ ਅ-2 (i) ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਿਧਾਂਤਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੈੱਬ ਸਮੱਗਰੀ, ਬਲੋਗ ਲੇਖਣ ਜਾਂ ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਤੇ ਬਲੋਗ ਜਾਂ ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ ਔਟਰੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

04 ਅੰਕ

6. ਭਾਗ ਅ-2 (ii) ਵਿੱਚੋਂ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

04 ਅੰਕ

7. ਭਾਗ ਅ-2 ((iii) ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ

04 ਅੰਕ

8. ਭਾਗ-ੲ ਵਿਚ ਕਥਾ ਚੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸਾਗਤ-ਲੇਖਣੀ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਾਰਤਕ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸਾਗਤ ਲੇਖਣੀ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। 11 x 2 = 22 ਅੰਕ

ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਕਨੀਕੀ/ਸੰਕਲਪੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ:

1. Hidden tax: ਲੁਪਤ ਕਰ	19. Joint venture: ਸਾਂਝਾ ਉੱਦਮ
2. Hoarding: ਜ਼ਖੀਰਾਬਾਜ਼ੀ	20. Labour: ਕਿਰਤ:
3. Holding company: ਨਿਯੰਤਰਕ ਕੰਪਨੀ	21. Laissez fair: ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ
4. Human capital: ਮਨੁੱਖੀ ਸਰਮਾਇਆ	22. Lease holding building and property: ਪੱਟੇ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ
5. Imperfect market: ਅਪੂਰਣ ਮੰਡੀ	23. Ledger folio: ਖਾਤਾ ਪੰਨਾ
6. Import duty: ਆਯਾਤ ਕਰ	24. Ledger: ਖਾਤਾ
7. Imports: ਆਯਾਤ	25. Liabilities: ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ
8. Imprest account: ਸਰਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲੇਖਾ	26. Liquidator: ਨਿਰਧਾਰਕ
9. Imputed income: ਆਰੋਪਿਤ ਆਮਦਨ	27. Market: ਮੰਡੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟ
10. Income statement: ਆਮਦਨ ਚਿੱਠਾ	28. Marketable goods: ਵਿਕਣਯੋਗ ਵਸਤਾਂ
11. Income tax: ਆਮਦਨ ਕਰ	29. Mechanization: ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ
12. Index of profit: ਲਾਭ ਸੂਚਕ	30. Mercantilism: ਵਪਾਰਵਾਦ
13. Inflation: ਮੁੱਦਰਾ ਸਫੀਤੀ	31. Monetary system: ਮੁੱਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
14. Intangible assets: ਅਸਬੂਲ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ	32. Money of account: ਲੇਖੇ ਦੀ ਮੁੱਦਰਾ
15. Investment: ਨਿਵੇਸ਼	33. Monopoly: ਏਕਾਧਿਕਾਰ
16. Invoice: ਬੀਚਕ	34. Mortgage: ਰਹਿਣ, ਗਿਰਵੀ
17. Job casting: ਲਾਗਤ ਨਿਰਧਾਰਣ	35. Net investment: ਨਿਰੋਲ ਨਿਵੇਸ਼
18. Jobber: ਸਟਾਕ ਆੜੂਤੀ	36. Net profit: ਨਿਰੋਲ ਲਾਭ

37. Notice of stoppage: ਰੋਕ ਸੂਚਨਾ
38. Office expenses account" ਦਫ਼ਤਰੀ ਖਰਚ ਲੇਖਾ
39. Open market operations: ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚਾਰ
40. Over due: ਸਿਆਦ ਪੁੱਗੀ
41. Overhead cost: ਬੱਝਵੀਂ ਲਾਗਤ
42. Partnership: ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ
43. Payable accounts: ਦੇਣਯੋਗ ਲੇਖੇ
44. Preference shares: ਤਰਜ਼ੀਹੀ ਹਿੱਸੇ
45. Premium: ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ, ਬੀਮਾ ਕਿਸ਼ਤ, ਵੱਧ ਮੁੱਲ
46. Price control: ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਣ
47. Production: ਉਤਪਾਦਨ
48. Profit margin: ਲਾਭ ਅੰਸ਼
49. Proprietor: ਸੰਪਤੀ ਮਾਲਕ
50. Quasi negotiable instrument: ਅਰਧ ਵਿੱਕਰੀਯੋਗ ਹੁੰਡੀ
51. Quotation: ਮੁੱਲ ਸੂਚੀ
52. Rate of exchange: ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ
53. Ready delivery: ਤਿਆਰ ਮਾਲ
54. Real wages: ਵਾਸਤਵਿਕ ਉਜਰਤ ਜਾਂ ਮਜਦੂਰੀ
55. Rebate: ਛੋਟ, ਕਟੌਤੀ
56. Receipts and payments accounts: ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲੇਖਾ
57. Receivable accounts: ਲੈਣਯੋਗ ਲੇਖੇ
58. Recession: ਅਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦਾ ਦੌਰ
59. Redemption of mortgage: ਰਹਿਣ ਛੁਡਾਉਣਾ

60. Rent account: ਲਗਾਨ ਲੇਖਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਲੇਖਾ
61. Rent: ਕਿਰਾਇਆ
62. Reserve price: ਰਾਖਵੀਂ ਕੀਮਤ
63. Revenue: ਆਮਦਨ
64. Sales tax: ਵਿੱਕਰੀ ਕਰ
65. Sales transfer order: ਵਿੱਕਰੀ ਇੰਤਕਾਲ ਹੁਕਮ
66. Security bond: ਜ਼ਮਾਨਤਨਾਮਾ
67. Service goods: ਸੇਵਾ ਵਸਤਾਂ
68. Share capital: ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ
69. Share holder: ਹਿੱਸੇਦਾਰ, ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ
70. Share market: ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ
71. Shares: ਸ਼ੇਅਰ, ਹਿੱਸੇ
72. Short bills: ਅਲਪਕਾਲੀ ਹੁੰਡੀਆਂ
73. Slump: ਮੰਦਾ
74. Sole proprietorship: ਏਕਲ ਮਾਲਕੀ
75. Speculation: ਸੱਟਾ ਅਨੁਮਾਨ
76. Statutory company: ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ
77. Stipulated: ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ
78. Stock exchange: ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ
79. Stock: ਭੰਡਾਰ, ਸਟਾਕ
80. Subsidiary company: ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ
81. Surety: ਜ਼ਾਮਨੀ
82. Tariff: ਦਰ ਸੂਚੀ
83. Tax base: ਕਰ ਆਧਾਰ
84. Tax equity: ਕਰ ਸਮਨੀਤੀ
85. Tax evasion: ਕਰ ਚੋਰੀ
86. Tax exemption: ਕਰ ਛੋਟ

87. Tender money: ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ	97. Validity period: ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਮਿਆਦ
88. Tender: ਟੈਂਡਰ	98. Vertical integration: ਸਮਰੂਪ ਸੰਘਟਨ
89. Terms of payment: ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ	99. Wage book: ਉਜਰਤ ਵਹੀ
90. Terms of trade: ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ	100. Wage goods: ਉਜਰਤ ਵਸਤਾਂ
91. Trademark: ਮਾਅਰਕਾ	101. Wages account: ਉਜਰਤ ਖਾਤਾ
92. Transactions: ਸੌਦੇ, ਲੈਣ-ਦੇਣ	102. Wages: ਉਜਰਤ ਜਾਂ ਮਜਦੂਰੀ
93. Transfer book: ਇੰਤਕਾਲ ਖਾਤਾ	103. Wharf rage: ਉਤਰਾਈ
94. Under value: ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ	104. Working capital: ਚਲੰਤ ਪੂੰਜੀ
95. Unproductive expenditure: ਅਣ-ਉਪਜਾਊ ਖਰਚ	105. Write off: ਵੱਟੇ ਖਾਤੇ ਪਾਉਣਾ
96. Unproductive labour: ਅਣ-ਉਜਾਊ ਕਿਰਤ	106. Yield: ਉਪਜ
	107. Zero rate of interest: ਵਿਆਜ ਦੀ ਜ਼ੀਰੋ ਦਰ

COMBI212T : PUNJABI COMPULSORY (ELEMENTARY KNOWLEDGE)

Time allowed : 3 hours
Periods per week : 6
Pass Marks : 35%

Max Marks : 100
External assessment : 70
Internal Assessment: 30
Credit : 4

- ਭਾਗ-ੳ (1). ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਬੰਧ: ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
(ੳ) ਦੋ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ
(ਅ) ਤਿੰਨ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ
(ੲ) ਬਹੁ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ 12 ਅੰਕ
- (2). ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
(ੳ) ਗਿਣਤੀ (1 ਤੋਂ 100 ਤੱਕ)
(ਅ) ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨ
(ੲ) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਸ) ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਹ) ਫਲਾਂ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਕ) ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਰਿਸ਼ਤਾ-ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
(ਗ) ਘਰੇਲੂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 12 ਅੰਕ

- ਭਾਗ-ਅ (1). ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
(ੳ) ਨਾਂਵ, ਪਤਨਾਂਵ
(ਅ) ਕਿਰਿਆ
(ੲ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
(ਸ) ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ
(ਹ) ਵਿਸਮਿਕ, ਨਿਪਾਤ 12 ਅੰਕ
- (2). ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
(ੳ) ਲਿੰਗ
(ਅ) ਵਚਨ
(ੲ) ਪੁਰਖ
(ਸ) ਕਾਲ 12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

11x2=22 ਅੰਕ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ। ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
3. ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
4. ਵਰਣਾਤਮਕ (ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਸੰਖੇਪ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਭਾਵ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਲਿਖਣ ਲਈ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧੁਨੀਆਂ, ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਚੋਟੇ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
6. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਟ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ

1. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009. (ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
2. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੇ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
3. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2002 (ਹਿੰਦੀ)
4. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜਾ (ਸੰਪਾ.), ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ (5ਆਬ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ), ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2017
5. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 2011.
6. Hardev Bahri, Teach Yourself Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2011.
7. Henry A. Gleason and Harjeet Singh Gill, A Start in Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 1997.
8. Ujjal Singh Bahri and Paramjit Singh Walia, Introductory Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2003.